

Mads Melbyes prædiken 2. søndag efter påske

Taler

Mads Melbye
Præst

Dato

7. maj 1848

Sted

Asperup og Roerslev Kirker

Omstændigheder**Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 10, vers 11-16

1 Ev. Joh. 10, 11—16.

"Jeg vil omvende Eders Høitider til Sorg", saaledes havde Herren forud ved Propheten Amos (8, 10) forud forkyndt Israels Folk, at det vilde gaae, fordi de
5 glemte Guds Bud og vandrede i Synder og Overtrædelser, misbrugte Sabbater og Høitider og vilde ikke lade sig paamine i Herrens Navn. Og at denne Spaadom gik i Opfyldelse, fik de senere at fornemme, og Mange tænkte i Trængselens Tider paa Prophetens Ord; blandt disse Tobias, der, landflygtig med sine Landsmænd, paa Pintsefesten maatte see sit Folks Forhaaneise og selv
10 vidner: „Da ihukom jeg Amos Prophetie, som han sagde i Eders Høitider skal omvendes til Sorg og alle Eders Gladskaber til Begrædelse; og jeg græd" (Tob. 2, 6). — Og mon vi ikke i vore Dage har maattet opløfte den samme Klage over det danske Folk, som Amos forud over Jøderne, at Høitiderne agtedes for Intet eller høiest som Dage, der kun skulde vederqvæge Folket med verdslige
15 forlystelser ovenpaa Ugens Arbeidsdage? Mon vi ikke som en Følge heraf med alvorsfuld Røst og Klage mangel Gang har maattet tilraabe Menigheden! „Eders Høitider ville omvendes til Sorg! Og er det ikke nu skeet? Har ikke de kjære Høitidsdage i den svundne Fastetid været blandede for os med Bekymringer for det elskede Fædreland, med Sorg over den begyndende
20 Borgerkrig? Og nu Paaskedagene i Aaret 1848 — skjøndt de ved Guds Naade bleve til Hædersdage for det danske Folk — mon de dog ikke af Mangfoldige ville blive mindede som tunge Prøvelsens Dage, hvor Høitiden omvendtes til Sorg? Og mon ikke mangel En derved vil komme til at tænke sig om og sige i sit Hjerte: det har jeg forskyldt i Fredens Tider, da gav Gud mig saa mange skønne
25 Festdage, paa hvilke jeg i Ro med Glæde og Tak til Ham havde kunnet holde Høitid, men ak da skønnede jeg saa lidt derpaa, brugte ikke Naadens Tid og den velbehagelige Dag, derfor kommer nu denne Sorg over mig; nu vilde jeg saa

gjerne holde Høitid, men Straffens prophetiske Ord gaaer i Opfyldelse!

- 30 Høitiden forvandles til Sorg. Og hvo sendte disse Prøvelsens Dage? Det gjorde den gode Hyrde; sendte dem, for at vise os sine retfærdige Domme, for at minde os om, at skjøndt Ingen er god som Han, saa bestaaer Hans Godhed dog ikke i, hvad Folk især i vore Dage saa gjerne vilde bilde sig selv og Andre ind, at han heelt glemmer sit Straffeembede, glemmer, at det Onde er Ham en
- 35 Vederstyggelighed, som Hans retfærdige Vrede er optændt imod.

- Thi det er ingen god Gud, men en godmodig svag Gud, som Folk selv skabe sig, naar de bilde sig ind, at Menneskene kunne blive ved at synde, uden at Guds Straffedomme ramme dem. Nei; var Gud saa ligegyldig mod Synden, da var
- 40 Han ikke den gode Hyrde; thi just fordi denne elsker Faarene, kan Han ikke være ligegyldig mod Ulvene, men hader dem, der vil ødelægge Hjorden; og saaledes ligger det i selve Guds Kjærligheds Væsen, at jo mere Han elsker Menneskene, desto mere maa Han hade Synden, som er Folkets Fordærvelse. "Herren vor Gud er en fortærende Ild" (Hebr. 12, 29), dette apostoliske Ord er
- 45 fremmed for Mange i den nærværende Slægt, fordi de — selv saa lunkne — ikke formaae at fatte Herrens Væsen anderledes end deres eget, ikke formaae at fatte Gud som Ilden, der brænder, fuld af Kraft, naar Han elsker, fuld af Kraft, naar Han straffer. Derfor er det dem en Daarlighed, naar de høre Herrens Kjærlighed skildret "stærk som Døden" (Høisang 8, 6), de vil nok høre om Hyrden, men
- 50 ikke om Hyrden som sætter sit Liv til for Faarene; Synet af Herrens Lidelser, Kjærlighedens Kraft i Ordet om den Korsfæstede er dem for stærkt; det kan de efter deres egen Lunkenheds Maalestok naturligviis ikke fatte; det er dem en haard Tale (Joh. 6, 60), Ligesaa haard synes dem paa den anden Side Talen at være, naar de høre om Herrens stærke Straffedomme, at Han hvæsser sine Pile
- 55 og spænder sin Bue ei blot mod Sodoma og Gomorrha, ei blot mod de mange Tusinder af Israels Børn i Ørkenen, men reiser sig gennem alle Tider, saa og i vore Dage, at straffe saavel hele Folkefærd, som enkelte Byer og Mennesker. Deres svage Øine taale ikke at see Herren som den fortærende Ild. De vil helst forestille sig den gode Hyrde som den, der har en Hyrdestav omvunden med
- 60 Blomster, hvor ingen Torne rive og nage; men det er ikke saa; thi med en saadan Stav alene ville vi ikke lade os drage, saa skjøndt Herren helst vilde drage os med Miskundhed, er han dog for vor Gjenstridigheds Skyld nødt til stundom at bruge haardere Midler. Og naar vi nu see ud over, hvad der for Tiden skeer i vort Fædreland, naar vi agte paa Tidernes Tegn, maae vi da ikke see, at den gode
- 65 Hyrde for Tiden ligesom bruger et Sværd til Hyrdestav, for dermed at drage os til sig. Og dette er det, jeg med Guds Aands Bistand idag vil stræbe at udvikle for

Menigheden, idet vi slutte Betragtningerne til den Tanke:

70

Nu kalder Hyrden med Sværd.

Naar jeg siger, at Hyrden kalder med Sværd, da synes jeg at see ligesom to Sværd, hvoraf Herren vender det ene mod os og rækker os det andet, om vi vil tage det
75 med os og vende det mod vore Fjender. Begge Dele vil jeg søge at udvikle nærmere.

Angaaende det Sværd, som er vendt imod os, henviser jeg Eder til 1 Krønikernes Bog det 21de Capitel, hvor der fortælles (V. 16), at "David opløftede sine Øine
80 og saae Herrens Engel staa mellem Jorden og Himlen med et draget Sværd i sin Haand udrakt over Jerusalem". Dette dragne Sværd blev ligesom en Hyrdestav i Herrens Haand til at lede Davids Hjerter tilbage paa den rette Vei; thi ved dette Syn blev David forfærdet, og det ikke uden Grund; han havde saa tidt seet Herren drage sit Sværd for Jerusalem at beskytte sit Folk mod dets Fjender, men
85 nu saae han et Sværd draget mod Jerusalem, mod den Stad, Gud havde udvalgt sig, til hvilken Herren havde knyttet sit Navn, sin Ære, sin Ihukommelse. Det var derfor naturligt, at han forfærdedes og faldt paa sit Ansigt. — Dog hvad var vel Aarsag i, at Gud paa den Maade gik frem mod sit Folk og sin Tjener? Det var for Davids Hovmods Skyld, som Skriften klart fremstiller det. I lang Tid var det
90 gaaet Kongen vel. Alt var ligesom lykkedes for hans Hænder; mange Fjender vare overvundne, deres Konger sendte ham Gaver; men naar Lykken føier os, blive vi let trodsige. David havde tidligere under trangere Kaar været saa ydmyg, saa bøiet for Gud, saa aarvaagen over sig selv, saa varagtig i Bønnen; men der skal stærke Skuldre til at bære gode Dage; dette vidste Satan og derfor valgte han en
95 saadan udvortes lykkelig Tid til at friste David til Hovmod, til at tælle Folket (V. 1); og Fristelsen fandt Indgang i Kongens Hjerter. Vel raadede hans Venner ham til ikke at gjøre en saadan Gjerning, som var "ond for Guds Øine" og "vilde lægge en Skyld paa Israel"; men forgjæves. Kongen blev i sin onde Lyst og lod tælle baade Juda og Israel. Da optændtes Herrens Vrede, Straffen kunde ikke
100 udeblive, men Maaden, hvorpaa den skulde fuldbyrdes, overlod Gud til David selv at vælge og han valgte, "at falde i Herrens Haand; thi hans Barmhertigheder ere saare store". Dernæst var det han opløftede sine Øine og saae Herrens Engel staa mellem Jorden og Himlen med et draget Sværd i sin Haand vendt mod Jerusalem; han saae, Straffens Time var kommen. Men David kjendte og den
105 der forlader Overtrædelser og skjuler Synder, han vidste, det kunde ikke hjælpe

at tie, thi da vilde Herrens Haand blive Dag og Nat paa ham og fortære hans Krast; han vidste, at naar han bekjendte sine Synder og ikke skjulte sine Misgjerninger, da vilde Gud forlade ham hans Synds Misgjerning (Ps. 32); og
110 derfor, staaer der skrevet, „faldt David og de Ældste, skjulte med Sække, paa deres Ansigt, og David bekjendte og sagde: Ja jeg, jeg er den, som syndede og gjorde meget ilde; men disse Faar, hvad have de gjort? Herre min Gud! Kjære, lad din Haand være paa mig og paa min Faders Huus og ikke paa dit Folk til Plage“, og David byggede Herren et Alter og offrede Brændoffer, og der han
115 kaldte paa Herren, da bønhørte Han ham. Den gode Hyrde havde nu ved at vise det dragne Sværd naaet sin Hensigt at drage Davids Hjerter til sig, derfor standsede Straffen, som det hedder, ”Herren taledes til Englen og han stak sit Sværd i Skeden igjen”.

120 Naar vi nu anvende dette paa vore Forhold, da see vi Alle, hvorledes det just passer paa de Ting, der i disse Dage bestandig beskjæftige vore Tanker. Thi naar vi opløfte vore Øine, da see vi ogsaa Herrens Krigsengel med et draget Sværd, som er vendt mod Danmark, mod det elskede Fædreland. Dette Syn fylder os med Bedrøvelse; vi vare vante til kun at see Fredsens Englen staa ved vort Lands
125 Grændser, vi havde saa tidt seet, at selv naar Krig og de store Landeplager hjemsøgte andre Lande, havde Herrens Sværd ligesom været draget for os, til at beskytte og forsvare vore Grændser. Mange iblandt os havde vel aldrig ventet, at de skulde opleve en saadan Tid, da Krigsengelen skulde vende sig imod os, saa det er ikke at undre sig over, at vi fare forundrede og forfærdede op ved det
130 uvante Syn. Men naar vi nu spørge, hvad er Grunden til, at Sværdet gjæster os? Hvad er Aarsagen til, at Gud maa hjemsøge os med Krig? Da bliver Svaret i for vor Hovmods Skyld kommer dette over os. Folket har seet gode Dage; Herren har viist Miskundhed imod os, givet os frugtbare Tider og fyldt Landet med sin Velsignelse. Men mon vi have baaret disse gode Dage med stærke Skuldre? Mon
135 ikke just med Velstanden Hovmod er trængt frem i alle Stænder? Mon ikke Mange ligesom blot ville tælle, gjøre Overslag paa deres egne Kræfter og glemme, at det er Herrens Velsignelse, hvorfra det altsammen kommer? Og skjøndt Herren sendte sine Tjenere at vidne for Folket, at Gud staaer de Hoffærdige imod og kun de ydmyge giver Han Naade, saa formaaede de dog ikke at bringe
140 Folket til at ydmyge sig under Guds vældige Haand. Nu saae Herren, at med det Gode alene var der Intet at udrette hos os; Han maatte bruge haardere Midler; Han maatte ramme os paa det ømmeste Sted, maatte saare os i det Timelige, hvorved Hjerterne hang, om vi dog paa den Maade kunde bevæges til at søge ham. Derfor viste Han os det dragne Sværd i hans Krigsengels Haand vendt

mod Danmarks Rige. Dog hvad siger jeg! Ligger det Sværd, som nu føres mod
 os, virkelig i Herrens Krigsengels Haand, kommer det fra Gud? Ja, mine
 Venner! det kommer fra Gud. Thi vel vide vi, at det var frække Oprørere,
 Oprørere mod Gud og den af Ham indsatte Øvrighed, som begyndte denne
 150 Krig; at det er frække Voldsmænd, som forblindede af Løgnens Aand ere komne
 hine til Hjælp, vide, at de forkynde sig mod Gud, idet de med uretfærdigt
 Overfald bekrige os; men paa den anden Side vide vi ogsaa, at den Gud, som
 ikke lader nogen Spurv falde til Jorden uden sin Villie, ogsaa har sin Haand med
 denne Gjerning, at Han bruger hine Voldsmænd som sin Strafs Sendebud til at
 155 tugte, paaminde og advare os, at Han bruger hine Ugudelige til et Tugtens Riis
 over Danmark. Og just dette, at vi i de nærværende Trængsler tillige see Herrens
 frembrydende Straffedomme, maa det ikke smerte os endnu dybere? — Men
 hvad skulle vi nu gjøre, da vi see dette dragne Sværd vendt imod os? Vi have reist
 os til Kamp og Strid mod vore Fjender, og det er ret; det er glædeligt at see den
 160 Enighed, der udvikler sig i det danske Folk, at see de Anstrengelser og
 Opoffrelser, som hver Mand, baade Høie og Lave, lægge for Dagen, for at møde
 den fælleds Fjende; vi tør vente os meget af Folkets opvaagnende Aand. Men
 denne alene kan dog ikke gjøre det; vi maae tillige gaae tilbage til Kilden til al
 denne Nød, at vi der kunne stoppe Nøden i dens Udspring; vi maae erkjende
 165 vor Synd, bekjende den og ydmyge os dybt for Herren. Kongen og Folket maae
 søge Guds Ansigt og bede om Hans Forbarmelse. Vi maae som Esra (Cap. 9 og
 10) knæle, udbrede vore Hænder til Herren og sige: ”min Gud! jeg blues og
 skammer mig ved at opløfte mit Ansigt til Dig; thi vore Misgjerninger ere
 mangfoldige til over vort Hoved og vor Skyld er stor indtil Himlen”. Vi maae
 170 fornye Pagten med Gud; Præsterne opmuntre Folket dertil og alt Folket maa
 faae denne Sag til at ligge sig paa Hjertet at gjøre derefter. Vi maae med Daniel
 (Cap. 9) træde frem, bekjende og sige! Herre vor Gud! vi have syndet; vi have
 handlet ugudeligen; bøi nu dit Øre, min Gud! og hør; oplad dine Øine og see
 vore Ødelæggelser; thi vi lade vore ydmyge Begjeringer falde for dit Ansigt, ikke
 175 for vor Retfærdigheds Skyld, men for din store Barmhjertigheds Skyld. Herre,
 hør! Herre, forlad! Herre, giv Agt paa og gjør det, tøv ikke, for Din egen Skyld,
 min Gud, fordi Din Stad og Dit Folk ere kaldte efter Dit Navn. Vi maae som
 David bygge Altre for Herren; Altre i vore Hjerter, paa hvilke vi dagligen offre
 Ham Bønner og Forbønner, Bodfærdigheds og Lydigheds Offre, kalde paa
 180 Herrens Navn, indtil han bønholder os. Og naar vi søge Ham af ganske Hjerter,
 da vil Han høre os og forbarme sig over os, da vil Han byde Krigsenglen at
 stikke Sværdet i Skeden igjen; thi Han har ikke Lyst til at straffe, men Lyst til at
 gjøre Barmhjertighed. Den gode Hyrde drog jo kun Sværdet, for at kalde os

185 tilbage til Hjorden; er denne Hensigt naaet, da ombytter han atter Sværdet med sin vante Hyrdestav, den, der hedder "Liflighed" (Zach. II, 7). — Saavidt være for denne Gang talet om det Sværd, der er draget mod os.

Men vi skal jo ogsaa høre om et andet Svæd, der ikke er mod os, men vendt til
190 os, at vi skulle gribe det og føre det mod vore Fjender. Lad mig ogsaa oplyse denne Sag med en Fortælling af det gamle Testamente. Slaae selv efter i Josva Bog i Slutningen af det 5te og Begyndelsen af det 6te Capitel, hvor der fortælles om Josva, der med Israels Folk drog op at erobre det Land, Gud havde lovet deres Fædre. Da han kom til den fjendtlige By Jericho, opløftede han sine Øine
195 og see, en Mand stod ligemod ham og havde et draget Sværd i sin Haand. Strax gik Josva til ham og sagde: hører Du os til eller vore Fjender? Men han svarede: Nei; jeg er en Fyrste over Herrens Hær; nu kom jeg. Da saa Josva, at det var Christus Folkenes Fyrste, faldt paa sit Ansigt, tilbad og sagde: Hvad taler min Herre til sin Tjener? Og Fyrsten over Herrens Hær sagde: Drag din Sko af din
200 Fod; thi det Sted, Du staaer paa, er helligt. Og Josva gjorde saa. Men endnu var Jerichos Porte lukkede for Israels Børn, at de kunde ikke gaae derind, da sagde Herren til Josva: Jeg har givet Jericho og dens Konge i din Haand. Blot bød Herren, at i sex Dage skulde hele Krigshæren med syv Præster hver Dag gaae omkring Stadens Mure og Præsterne skulde blæse i Trompeterne, men Folket
205 skulde tie stille indtil den syvende Dag; paa denne skulde de Alle gaae syv Gange om Stadens Mure og Folket blande deres Skrig med Trompeternes Lyd, da skulde Herren give dem Staden i deres Haand. Og saaledes skete det; paa den syvende Dag faldt Jerichos Mure, idet Folket skreg, da Præsterne blæste i Trompeterne, og de indtog Staden. — Ved denne Herrens Aabenbarelse lærte
210 Josva Meget. Han saa nu, at det var ikke i eget Navn han førte denne Krig, at det ikke var Israels Folk, der af egen Lyst eller efter eget Valg havde begyndt den — men at det var Herrens Krig, der førtes. Herren selv førte an med Sværdet og vidnede, at det var en hellig Kamp. Maaskee havde Josva været angstelig ved at tænke paa den megen Blodsudgydelse, maaskee var han faldet i Anfægtelser og
215 Tvivl, om det ikke var bedre at opgive hint Eiendoms Land end at kjøbe det saa dyrt med saa mange Blodstrømme; men da vinkede Herren ad ham med Sværdet og enhver Tvivl maatte svinde; han saa det gjaldt Herrens Sag og ikke blot Menneskenes. Dernæst lærte Josva, "at Seir i Krig skeer ikke ved en Hærs Mangfoldighed, men Styrken er af Himlen" (1 Maccab. 3, 19), at han ikke
220 maatte stole paa sin Kløgt og sit Folks Mængde og Dygtigbed, men fremfor Alt paa den Herre Zebaoths Hjælp. Og for at Guds Almagts Haand i dette Tilfælde ret o i en syn ligt kunde aabenbare sig for Folket, var det, Jericho maatte falde ei

for Sværd og ei for Bue, men ved at Herren gav den i Israels Haand. Saa
225 øiensynligt viser Herren nu vel ikke altid sin hjælpende Haand, men derfor er
Han ligefuldt tilstede, selv naar vi ikke see Ham, derfor er det dog evigt vist og
sandt, at "Seir skeer ikke formedelst Vaaben (skjøndt disse tidt bruges som
Midlet), men Gud giver Seir, eftersom Han dommer ret at være" (2 Maccab. 15,
21).

230

Naar vi nu holde os til hiin Aabenbarelse for Josva, da have vi en herlig
Anviisning for os i alle vore Krige, baade i de aandelige og i de timelige, baade
naar vi kjæmpe for vort himmelske og for vort jordiske Fædreland. Thi saasnart
vi saa Syn for og Lyst til det himmelske Fædreland, da see vi strax, det gjælder
235 en Kamp for det Borgerskab, som er heroventil, see, at de himmelske Goder
vindes ikke uden gennem mangehaande Trængsler og Strid. Maaskee mene vi
fra først af at kunne kjæmpe denne aandelige Kamp med vore egne aandelige
Kræfter; men jo mere alvorligt vi kjæmpe, desto klarere vil det blive os, at "her er
vor egen Kraft for svag", at Synden er os for stærk, for dybt indgroet i vort hele
240 inderste Væsen, til at vi selv formaae at bekjæmpe og udrydde den. Vi see, at
denne Verdens Fyrste har befæstet sit Palads inden i vore Hjerter og er stærkt
bevæbnet til at bevogte det (Luc. 11, 21); vi see, der maa komme "en Stærkere",
for at overvinde den stærkt Bevæbnede og tage hans Rustning fra ham. Og naar
vi da bekymrede see os om efter En, der kan give os vort Hjertes aandelige
245 Jericho og dets Konge i vor Haand, da see vi en Mand med et draget Sværd i sin
Haand; vi veed maaskee ei ret fra først af, hvo Han er og hvad Han vil, men faae
det Svar, at det er Herrens Krigsøverste, den Herre Christus, som er kommet
"ikke for at kaste Fred, men Sværd" (Match. 10, 34). Han rækker os Sværdet og
forlanger, at vi skal bruge det mandelig til at forsage eller stride imod Djævelen
250 og alle hans Gjerninger og alt hans Væsen. Ak der er saa Mange, som ikke vil
optage Sværdet, naar Hyrden vinker til Kamp; Mange, som blive betænkelige og
mene, man maa heller leve i Fred med Synden, end gaae ind i en saadan
bestandig Strid, ei blot imod de kjødelige og syndige Lyster i os, men endog
imod mange kjære Venner og Slægtninge, der ei forstaae sig paa, hvad Kampen
255 gjælder. Vi kan under saadanne Omstændigheder let blive betænkelige, standse
ligesom for vort Jerichos Mure, see paa de stærke Fæstningsværker og tvivle, om
det maaskee dog ikke var klogere og bedre, at undgaae den haarde Kamp, skikke
os lige med Verden, leve hen som de Fleste, uden alvorligt at bekymre sig om det
himmelske Fædreland; men naar vi da see Frelseren vinke med Sværd, da opgaae
260 det for os, at her bør ikke være Tale om nogen Vaklen, det er ingen Krig, vi selv
have valgt os efter vor Lyst eller vor Tilbøielighed; men en Krig efter Herrens

Ord og Befaling. — I denne aandelige Kamp maae vi dernæst lære at kjæmpe retteligen, ikke mene, at Seiren ”staaer i dens Magt, som vil, ei heller i dens, som
265 løber, men i Guds, som gjør Miskundhed” (Nom. 9, 16). Vi maae først høre Ordet af alle Herrers Herre: „Jeg har givet Jericko og dets Konge i din Haand”, høre Ordet om Jesu Kors, der har overvundet Djævelen og hans Nige; og ved at høre dette Ord skal Troen oprinde i vore Hjerter, den Tro, i hvilken vi de sex Dage om Ugen under al vor Gjerning daglig gaae omkring det stærkt befæstede
270 Pallads i vort Hjerter og i hvilken vi paa den syvende samles med Ordets Tjenere i Herrens Huus, for med dem at raabe og paakalde Herrens Navn. Ved denne Tro, og ikke ved vor Arbeiden og Virken, skal det skee, at Han, der seirede for os over vore Fjender, tillige skal blive Seierherre over dem i os; vor Tro skal være den Seir, der overvinder Verden; vi skal see opfyldt, hvad Ordet lovede! ”Jericho
275 og dets Konge givet i vor Haand”, skal see Seir over Mørkets Fyrste og hans stærke Befæstninger.

Men vi skulle jo idag ogsaa tale om Kampen for vort jordiske Fædreland. Passer Talen herom til dette Sted? Kan vi ogsaa sige, at Folkenes Fyrste, vor Herre Jesus
280 Christus, rækker os Sværdet til denne Kamp? Ja visseligen er det ogsaa i dette Tilfælde den gode Hyrde, der kalder med Sværd. Det er Ham, der viser os det fjerde Bud og erindrer os om i Fædrelandet at elske en Fader, i Modersmaalet at elske en Moder. Og som vi for talte om, der ligger jo i selve Kærlighedens Natur en Kamp mod Alt, hvad der er vor Kjærligheds Gjenstand imod; jo stærkere
285 Kjærligheden er, desto stærkere er denne Kamp; jo inderligere Herren opfordrer os til at elske, desto alvorligere opfordrer han os ogsaa til at stride for hvad vi elske. See derfor siger jeg, at det er den Herre Christus, som bød os elske gamle Danmark og vort danske Modersmaal, der nu tillige rækker os Sværdet, at vi skal kjæmpe for disse Kjærre. Hvis vi ikke vidste dette, kunde vi let blive angstelige
290 ved Tanken om det meget Blod, som derved rinder, og let blive tvivlende, om vi ikke hellere skulde give efter, hellere give slip paa vor Ret end lade det gaae til blodig Kamp. Men nu maa enhver saadan Tanke aldeles forkastes, saalænge vi kunne kjæmpe, thi det er ikke en Krig, vi have begyndt paa efter eget Tykke eller efter egen Lyst, men en Krig, vi føre, fordi Herren har budet os at værne om den
295 deilige Vang og Vænge, den yndige Have, Han gav os at dyrke og bevogte. ”Drag af din Sko; thi det Sted, Du staaer paa, er helligt”, hedder det ogsaa ved denne Lejlighed, det er en hellig Kamp for Arne og Alter. Vi vil ikke fornærme nogen Anden i hans lovlige Ret og Eiendom, men vi vil værne om det, som efter Guds og Menneskers Lov er vort. Vi vil ikke paatrænge Andre vore Sæder og
300 Skikke, men vi ville heller ikke opgive vor danske naturlige Ejendommelighed,

den danske Natur, som er en velsignet Gave af Gud og en dyrebar Arv efter vore Fædre. Hyrden kalder os med Sværd, fordi Han vil værne om sin danske Hjord. Vær derfor frimodig Du, som drager ud i Striden! Herren er med os. Værer

305 frimodige, I Hustruer, som en Stund maae savne Eders Mand! I Forældre, som see Eders Sønner vandre ud til Kampen! Værer frimodige alle I, hvis Brødre og Venner gribe til Vaaben. Det er Herren, der kalder ad alle disse med Sværd. Det er Herren, der siger! "Tag dette hellige Sværd, en Gave fra Gud, hvormed Du skal saare Modstanderne" (2 Maccab. 15, 16). — Men er det saaledes Herrens

310 Kamp, lad os da ogsaa føre den efter Herrens Ord; ikke kjæmpe blot med jordiske, men tillige med himmelske Vaaben. I, som drage ud i Striden, seer flittigen til Dannebroge, lad den minde Eder om Eders Fædres Seire, men lad dens blodrøde Flag tillige minde Eder om Hans Blod, der randt for Eder til Syndernes Forladelse; lad dens hvide Kors minde Eder om Hans Kors, der

315 kjæmpede en tungere og sværere Kamp for Eder end den, I nu efter Hans Bud kjæmpe for Konge og Fædreland. Og vi, som blive hjemme, vi ville kjæmpe med enhver Opoffrelse, som der staaer til os, for vor retfærdige Sag; men vi ville tillige i Bønnen kjæmpe for og med Hæren; vi ville mindes Skriftens Ord, at vi skulle "bede for det Lands Fred, vi boe i; thi naar det har Fred, har vi og Fred" (Jerem.

320 29, 7); i de sex Dage af Ugen ville vi bede hver i sin Kreds, men om Helligdagene, naar vi samles i Herrens Templer, skal Præsterne gaae foran med Bønnens Ord, og alt Folk stemme i med om Velsignelse og Seir for denne Sag, som ligger os paa Hjerte; og de mange forenede Bønner skulle trænge sig frem for Naadens Throne og derfra skal vor Seir komme. Den skal komme, naar vi ret

325 ydmyge os, komme maaskee først efter mange haarde og tunge Kampe, men vist er det, jo mere vi skynde os, under bodfærdig Bekjendelse af vore Synder og under mange Bønner at ydmyge os under Guds vældige Haand, der nu ligger tungt paa os, desto hurtigere og desto vissere skal Seiren komme. Den skal komme, maaskee ved at Herren sender mægtige Venner til Hjælp, maaskee vi

330 skal stride alene, men altid ville vi huske, at "der er ikke Forskjel for Gud i Himlene at frelse ved Mange eller ved Faa; thi Seir i Krig skeer ikke ved en Hærs Mangfoldighed, men Styrken er af Himmelen" (1 Maccab. 3, 18).

Og nu Herre? ville vi til Slutning lægge denne Sag frem for Dig, idet vi bede

335 ogsaa med Ord, som Du har kjendt Dig ved, Ord, som før ere opgangne til Dig og derfor ligesom allerede kjende Veien fra Menneskehjerterne til din Naadethrone (Psalm. 80): Du Israels Hyrde, vend dine Øren hid! Du, som vogter Joseph som Faar! Du, som throner over Cherubim! aabenbar Dig nu herligen? Opvæk dog din Magt for dette Folk og kom os til Frelse! Gud omvend

os! Herre gjør det! Da vil diin Vrede ikke mere være vendt imod os. Lad dit milde Aasvn alter lyse over dine Tjenere, saa blive vi frelste. Du har sat os til en Trætte for vore Naboer, og vore Fjender spotte os. Gud Zebaoth! omvend os og lad dit Ansigt lyse over os, saa blive vi frelste. Det danske Folk er jo et Træ, Du har plantet i disse Egne, Du har selv ført det hid. Du har ryddet Landet for os; Du lod os rodfæstes her og boe under dine Vingers Skygge. Hvorfor skal nu Gjærdet sønderrives, Landets Grændser brydes? See dog, hvor Fjenden farer frem med Grumhed! See hver Den, der gaaer forbi, mener, han kan bryde, hvad han vil, af Træets Grene! Som vilde Dyr paa Marken ville de ødelægge Landets Grøde. Gud Zebaoth vend Dig om, skue ned af Himlen og see til, besøg dog det Træ, det Folk, Du her plantede. Lad din Haand være over os, saa skal vi ikke vende os fra Dig. Lad os leve, saa vil vi kalde paa Dit Navn. Herre Gud Zebaoth! omvend os, lad dit Ansigt lyse over os, saa blive vi frelste; ja saa blive vi frelste. Amen! I Jesu Navn!

355

Kilde

Nu kalder Hyrden med Sværd: Prædiken paa anden Søndag efter Paaske 1848. Odense: forlagt af Miloske Boghandel, 1848. Digitaliseret af Det Kongelige Bibliotek.

Kildetype

360 Digitalt manuskript

Tags

2. søndag efter påske, Den Første Slesvigske Krig 1848-1851, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1800-tallet

URI

365 <https://www.dansketaler.dk/tale/mads-melbyes-praediken-2-sondag-efter-paske>

370

375